

Передплата

на «РУСЛАНА» виносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год 6-ій пополудні.

Реданція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Німецька Австрія?

Се ідеал радикальних Німців з табору лівіці. Німецькі радикали викохали сей ідеал свій не від разу, а поступенно і то на наших очех, в послідних двох роках. Коли гр. Балені видав звісні, яzikові розпорядженя в користь Чехів, німецька лівіця домагала ся лише відкликаня сих розпоряджень. Аж з часом виринули з посеред лівіці голоси, що забажали знесеня і яzikових розпоряджень, даних Чехам Штремаєром в 1880 році, на початку ери Таффого. З годом — можна се перевірити з стенографічних протоколів засідань державної ради — забаганки лівіці зросли. Німці пригадали собі добрі часи німецького централізму з абсолютистичної ери і псевдоконституційної Шмерлінга і ось — на устах їх виросла фраза про історичне становище Німців в Австрії, про їх історичні права до сеї Австрії, про німецьку Австрію яко колишню Ostmark великої Германії. Нині в програмі радикальних Німців стоїть вже чорне на білім: не уступити, не полівити, поки сей ідеал не буде осущений. В тій цілі укладає нині лівіця свої позитивні постуляти, котрі ідуть зовсім дальше, поза всякі яzikові розпорядженя, бо змагають до геґемонії Німців над всіми австрійськими народами.

Розберімо-ж об'єктивно, чи можливе осущенє сего ідеалу радикальних Німців в Австрії? По нашій гадці — се проста утопія. Що каже нам історія трех послідних десятків літ?

З дуалізмом перетворилась вся Угорщина в окрему, автономну, національну державу. Там германізаційні змаганя не найдуть вже для себе ґрунту. А в Долитавщині? І тут для них минув час. З хвилею, як Німці самі, без участи славянських послів, уложили конституцію з 1868

року і в сю конституцію, в основні, державні закони, вложили артикул XIX., котрим всім австрійським народам признано рівноправність — з сею хвилею самі Німці зірвали з системою германізації Австрії, з сею хвилею похоронили они власноруч і державний яzik німецький.

Як належало розуміти арт. XIX. основних, державних законів, на се указали знов самі Німці, подавши Полякам дорогою розпорядженя широкі, національні права в Галичині, заступивши тут іменно державний, німецький яzik яzikом польським. Від сего часу, від 1869 року, німецькість Австрії мусіла поступенно упадати. Що подали Німці самим Полякам добровільно, те сталося предметом змагань всіх других не-німецьких народів в Долитавщині. Ріжниця була хіба та, що другі народи мусіли собі сю рівноправність вибороти. Так і сталося. По трицяти літах прийшли до яzikової рівноправности Чехи, а в часті і Хорвати дальматинські. Другі народи як Русини, Словінці та Румуни находять ся ще по нині в фазі борби о таку рівноправність, яку заporučає їм конституція.

Що більше! Конституція ся не знає ніяких історичних індивідуальностей, ані ніяких коронних країв. Она наділяє рівним правом лише народи долитавські, не краї, ані історичні комплекси країв. При тій конституції не можна проте говорити про польську Галичину, або про німецьку Стирию, німецьку Каринтию, німецький Тироль і т. д., ані навіть про чеські землі корони св. Вячеслава, бо основні, державні закони не знають країв коронних, а знають лише рівноправні народи у всіх тих краях.

Що більше! Конституція з 1868 року ручить навіть поодиноким народам австрійським за їх рівноправний розвій національний, кажучи, що держава обовязана

подавати всім своїм народам средства до їх повного, національного розвою.

Від 1868 року не можна вже було німецьку мову в уряді і школі — взагалі в прилюднім життю — удержати на високости державної мови. Німці самі скасували єї державність в Галичині (в користь Поляків) і на полудни (в користь Італіянців). З того часу і втратила німецька мова свій первісний, широкий терен. Она стала мовою звичайної переписки начальних властей сих країв з центральною, державною управою. Слідом за Галичиною пішли і другі краї. Так званий німецький Besitzstand e praeterito змалів. А причиною занидія німецькости була як-раз лише дійсно ліберально подумана, хоч неліберально всюди переведена конституція.

Ревіндикація прав німецької мови з часів хоч би лише Шмерлінга можлива лише тоді, як би віденський парламент зніс конституцію з 1868 року двома третинами голосів. Інакше годі завернути назад до жерел струю природного, національного розвою всіх не-німецьких народів в Австрії. Ся струя з кождим роком стане сильнішою і бистрійшою. Єї не в силі спинити ніяке правительство. Тому жаль Німців до Штремаєра, гр. Баденього або бар. Гавча за видані, яzikові розпорядженя зовсім неоправдані. Всі ті мужі виконали лише те, що колись виконали Гербет та Гіскра супроти Поляків та Італіянців, а що виконали не самовільно, а на основі основних, державних законів. Допоминати ся нині відкликаня згаданих, яzikових розпоряджень значить одно, що ломити конституцію.

Щоби через розвій народів австрійських, хочби і з втратою німецькости, Австрія стала слабшою або роз'єднаною, — се пуста фраза. Австрія зажила Солдферіна і Садови, хоч тоді німецька мова була ще, державною. А як-раз від

Поступова Панна.

Повість

Осипа Корженьовского.

перевів з польского

Сидір Єзерский.

There are more things in heaven and eart, Horatio,
Than are dreamt of in syr Philosophy*)

Hamlet.

По сїм боці Холма спостерігає подорожний лівобіч простору долину, засіяну сільцями. Їх огороди та двори указують єще подільську і волинську заможність. Як далеко сягає око, видіють ся тут і там перехрестні дороги, обсажені по більшій часті деревами; сям і там видко високі, білі церковці, обведені віночком старенезних лип. Повсюду видно старанну управу поля, живий рух, численні череди товару і овець. Подекуди пересуває ся коляса, котру дібрана четвірна з одного двора у другий переносить. Се гостинна околиця, а що вже як що богата на вродливі панночки, що неначе єї від-

*) Єсть більше річий на небі і землі, Гораций, ніж се у ваших мудрощах вам снить ся.

цвітаючі рожі склонують свої головки, бо перечувають сю хвилю, коли сьміла рука їх зірве і вплете у вінок суспільного життя.

В однім з найвеличнійших дворів сеї гарної долини проживала сїмя, що складала ся з вітця, матери і дочки-одиначки. Майор С*, давний військовий, без великої науки, з неконьче високим вихованем, але з розумом і добрим серцем, був тим звичайним поміщиком, котрих ще маємо по селах, а яких число, не скажу, що з добром родин і краю, раз по раз маліє. Хозяйнував він з полковою точностю, полював радо і маячив на відставці про молоді літа, котрі єму на боевищах і кінних стійках проминули, любив де-коли запускати ся в розкази про давні часи в кружку другів при повних чарках, не сторонив від карт, як не-будь добірну книжку, розумну розмову переносив над всяку забаву. Пані С* була се, так звана, проста але добра женщина, що у нас при дивнім викручованю виразів і єще дивнійшим розбитю наших голов на всяких копитах є майже обидливою назвою. Вже-ж то не любила вона цвенькати по французьки, не убирала ся після моди, не завела в дома вечірних обідів, полоканя губ у темноблакітних скляночках, не зробила з своєї салі лабиринту меблів і не веліла собі на селі оповіщати, що прибувають гості, за се була не-

вичерпано привітною для всіх, любила мужа, обходила ся по материньски з слугами, а що заощадила часу, не читаючи французських романів, се посьвятила хозяйству; що лишало ся з видатків, бо не переплачувала збиткових строїв, вклала на достатне та пригоже угодненє сусід, котрі до єї дому заїздили. З сих пару черт спізнають легко читателі, що такий дїм мав другів, що така цира, така нестомлена, така сердечна гостинність наповняла єго часто численным товариством, а ще тим більше, що під сим дахом, де ждав всякого сердечний привіт, розвивав ся і краснів цвіт, повний привади і надії. Була се та дочка-одиначка, двацятитітня панна, котру наділила природа красним тілом, великими, блакітними, виразистими очима, чудовою усьмішкою, як не-будь найчастійше глумливою і згїрдною, дзвінким голосочком, що виявляв серце повне сили та рішучости. Темне волосє лосвіло сильним каштановим поблиском на гладовькім, білім чолі, з котрого яснів розум і відтискала ся думка муциньска, сильна. Звичайно носила она довгі кучері, їх тїнь падала на єї черезмірно білу шийку і ними гралась звичайно єї складна рука, коли слухала якої бесіди. Росла та струнка додавала своєму тілу принадного укладу, чи вставала, чи сїдала. Особливо вмїла вона ходити з грацією,

конституції з 1868 р. повага і сила Австрії зросли. Ми окупували в тім часі Босну та Герцоговину, а вплив наш на Балканах не змалів. Німеччина і Італія прилягли до нас для удержання європейського мира, а і Росія почислила ся недавно з нами. Колись, чи не в середних віках, віддавано себе тій улуді, що сила держав основує ся на одноплемінності і одновірстві. Теорія централізму національного і релігійного показала ся однакж анахронізмом по французській, великій революції. Австрія буде сильною, скоро єї складові часті — народи — наберуть сили. А сила народів лежить в розвою їх індивідуалізму. Експериментувати вільно, тільки не на власну шкоду. А експериментом таким було би, наколи би чи гр. Тун, чи яке-небудь друге правительство схотіли для красних очей німецьких радикалів відкликати те, до чого не-німецькі народи добороли ся на основі австрійської конституції. Австрійські народи мусять з часом зрозуміти, що часи верховодства одних над другими минули безповоротно. Они мусять добровільно поділити ся національними правами, не руйнуючи сего, що нині існує de facto, с. є., що мова німецька посідає в Австрії первенство. Німецька Австрія в дусі радикалів німецьких — се *pium desiderium*, хлопча забаганка, котру серію годі брати. Але з другої сторони годі і декому з Славяв фантазувати о якихсь одноплемінних або одноплемінних комплексах країв, бо за тим криє ся опять той самий язиковий централізм, проти котрого боремо ся. Треба уміти розмежити національні права на основі справедливости, умірености і державного розуму. Инакше борба буде продовжати ся, а народи австрійські змарнують свої сили як-раз в часі, коли другі держави Європи для свого економічного скріплення вступили на дорогу експанзивности. А можна до сего додати, що експанзивна політика передовсім придалась би німецьким, промисловим краям коронним. Тому проч з утопіями, проч з фантазією про — втрачений рай... Австрія — се вже нераз сказано — не може бути ані німецькою, ані славянською, она мусить остати австрійською, з чим вже ся поняте свобідних, сильних та вдоволених народів австрійських.

Галицка каса ошадности.

Про стан і вигляди санації каси Przegład, з нагоди передвчерашної наради в тій справі в палаті намістника, каже ось так:

»Можемо сумлінно запевнити, що в виду обороту, який прибрала санація каси ошадности, виповіданє гроший в ній було би не лише непотрібним, але просто легководностию, бо по

що так рідко уміють женщины. Такою то була панна Сальома С*. Але до сеї так голосної вроди, котру прилюдно почитали, не привязувала она жадної ціни, а через сю недостачу суєтности, ставалась лише тим більше небезпечною.

Родичі гляділи з любовию та подивом на се чудове сотворінє. Отець розмишляв-роздумовав, кому би такий скарб віддати, а мати, здаючи ся на Бога, молила і просила бго на колінах, щоби привів в їх дім яку добру людину, в котрої руки зложила би надію і ціль свого життя. Однакж так отець як і мати помітили з тривою, що у головці панни Сальоми загніздили ся думки, що могли знищити всі їх пляни, ба навіть лишити успіху молитви доброї женщины. Панна Сальома була філософка, котра майже в нич не вірила, тільки в розумові виводи; була се нивішня філантропка, котрій здавало ся, що в євангелію помилено і що любов ближнього належить инакше розуміти, ніж там написано; була то смілива вольнодумка, котра жадала навіть в сїм поступу, що до землі не належить і чого не втворив розум. Коротко, була се вродлива почварка, котру прозвемо найвідповіднійше поступовою панною. Вправді навіть вона церков, молилась на красно оправнім молитовнику, однакж душа єї призабула давнійшу, щирю мольбу. Не була то вже більше

єї уздоровленю, яке ухвалить соїм, буде она інституцією, опертою на таких твердих підставах, як може жадна фінансова інституція в краю. Край безперечно обійме гаранцію за всі вкладки, які находять ся в касі ошадности, і за їх опроцентованє, а суму гарантованих краєм вкладок означать певно на около 30 мільонів і понад сю суму касі щадничій не буде вільно приймати гроший. Бути може, що признають їй право видаваня заставних листів, але ся kwestія стоїть доперва на другім поли».

Згадавши відтак про намірені в соїмі реформи заряду щадничої каси, висказує ся згадана стата гадку, що «соїм дізнає ся цілу правду о господарстві в щадничій касі, бо постановлено нічого не тушувати, нічїєї вини не прикрашати, але предложити цілий матеріал фактів і доказів. Не є виключеною річю, що винних потягнуть до судової відвічальности, але на разі іде передовсім о уратованє інституції, а кожний признаєть, що в тій стадії, в якій она тепер находить ся, нерівно більше поможе їй горожанська акція, яку підняли намістник і маршалок, ніж судовє слідство. Але про те, щоби винним запевнити безкарність, не думає ніхто. На оборону тих виновників великанського дефіциту в касі щадничій і в досить неясно висказаній цілі підпирания «підприємчивости» на поли промислу п. Теофіл Мерунович в Gazet-і Narodow-ій оголошує стату, в котрій робить такі виводи:

»Від трийцяти лїт автономічної ери утерли ся у нас нарешті якісь пенятя о потреби більшої рухливости в борбі з матеріальною нуждою краю. Ключі, висказуючі сю потребу, стали такі загальні, що майже роблять вражінє фраз, без глибої, реальної мисли. Але при тім всім, як мало, на-жаль, маємо людий, наділених смілою ініціативою і силою волі, достаточної до переломаня бездонної, спеціально галицкої нездарности, лїнивства і недбалства в інтересах того рода.

Не є правдою, мовби в Галичині не було капіталів. В гіпотечних паперах, в провінаційних облигаціях, в ріжних, біржевих паперах тримають галицкі капіталісти звиш пів мільярда зр., а на вкладкових книжках кас ошадности і ріжних інституцій, що приймають гроші на процент, лежить знов около 100 мільонів (після статистици д-ра Рутовского виносив стан щадничих вкладок в 28 касах в Галичині з кінцем 1895 р. 73,180.000 зр. в зачаткових товариствах 23,632.000 зр.) В біржевім краху в році 1873 Галичина мала стратити в самій біржевій грі після обчислень знатоків коло 300 мільонів зр. а в.

А при тім всім якже тяжко у нас найти 1000 зр. на яке-небудь підприємство. Хто має гроші, волить вдоволити ся найменшим процентом, коби лише побирав те без праці і клопоту. Нині ми дійшли вже на дорозі поступу так далеко, що публична опінія меньше поблажливо ніж давнійше осуджає картярів і марнотратників. Але лїнві і самолюбні нетяги, лю-

та вродлива, задумчива Салюня, що часто-густо цілими годинами у своїй кімнатці клячила, зложена, білі рученята при коральових губах держала, а блакитні очі, орошені поетичною сльозю, в образ Богоматери затопляла. Була се думна на розум панна Сальома, що мала повну голову доказів напротив усяких пересудів, напротив всякої віри у нашу звязь з змісловим світом, що ємїяла ся з всякого чуда, з кождої прояви, якої не могла порозуміти. Подивляла вправді велич твѳриза, розправляла навіть о Бозі, однакж в удивляючїм движеню світів понимала тільки силу тяжести, а на небі, розясненім мільонами світлї, виділа тільки електричні іскри. Се пересадне завіренє у власний розум відняло єї серцю поезию релігії і зменьшило навіть єї честь і віру у родичів, що становить другу релігїю на землі.

Де набрав ся єї ум сего напруму, не стану подрїбно розказувати. Читателі, що знають історію сеї блуканини на помацки наших голів, самі легко догадають ся. Скажу тільки, що через цілий рік не було єї в дома і що вернула до него з новими гадками, з цілковито відпоетизованим серцем. Все видалось їй тут не таким, яким було в той час, коли она по скінченім вихованю під родинну стріху повернула. Тепер отець якось нельоїчно обясняв ся; мати

ди, що їм Провидінє щедро уділило средств до того, щоби могли успішно самі працювати і продуктивно zatrudniti сотки і тисячі мешканців краю, ведуть спокійно своє гниле жите, не траючи нічо на загальнім поважаню.

Кілько-ж то у нас марнує ся в борбі з апатією загалу найліпших сил, — людий наділених нераз і таланом і характером незвичайним, котрі з трудом примінують набутий досвід і відомости, які деінде запевнили би їм світлі становиска! У нас они гинуть в титавічнім майже змаганю з «твердою судьбою», як каже ся звичайно, коли на ділі їх убивають змаганя з окружающею їх апатією загалу, з задофанєм понятя, загальним лїнивством, розвельможнею нездарностию і самолюбетвом. Зїма і Щепановский пізнали иньший світ — пізнали з близька парід, що розпоряджає величним засобом енергії і підприємчивости. Нераз жартували у нас з їх одушевленя для Англії і Англіїців. Але се їх розмилуванє в англійських відносинах було вислідом бажаня, щоби і ми, позбавлені політичного бутя, працею і енергією, смілою підприємчивостию, залізною витревалостию запевнили собі бодай матеріальну независимість, як найуевнійший фундамент для нашої народної політики.

Заплісвілі понятя, нездорові відносини, які панують в краю, завели їх бажаня впровадити капітали в продуктивний рух в промислі і підприємствах на небезпечний шлях. Слушно публична опінія признає потрібним підприняти навіть такі надзвичайні средства, як поруку краю і державну поміч, щоби привернути захитанє пострахом довіре до книжочки каси ошадности. Але було би се правдивим нещастєм для краю, тревалим нещастєм, коли-б ми з сего випадку не уміли витягнути належитої науки, коли-б ми єго фальшиво поняли. Іменно, може галицка індоленція з випадків у львівській, щадничій касі виспувати внесєня, що убивають в зароді підприємчий рух, котрий у нас зачинав доперва будити ся поволи і несміло — а се доперва було би невідшкодованим нещастєм для краю!»

Товариство приятелів мира.

Після офіційної ініціативи російського правительства в справі роз'оруженя народів Європи і прихильних до тої справи голосів російської праси, зачинає ся в Росії проявляти організаційний рух між самою-ж суспільностию з цілями підпирания справи світового мира. «Одеськія Новости» доносять, що там закладає ся «Російске товариство приятелів мира», до котрого зготовив статуті І. А. Новиков і станув на чолі тої нової організації. Завданєм сего товариства буде ширити погляди між суспільностию, що міжнародні kwestії і спори можуть полагоджувати ся без проливу крови, через роз'ємний суд і що федераційний союз держав є можливий і потрібний. Щоби осягнути намі-

не здавала собі справи, з своєї любови до мужа і дочки; слуги любили без всякої підстави своїх панів, котрих би повинні після докладного вирозуміня ненавидіти. Першого любовника, що виявив їй свої почуваня, спитала она: — чому ви мене любите? Які ваші правила? — Півжартом, пів на правду заявила вона родичам, щоби їй нікого не навязували, щоби собі не сушили зовсім тим голови, бо вже минули ті часи, коли міг батько, мати знати, чого до щастя їх дочок потреба, она вже вибере собі сама розумнійшого, котрий з єї власного становища спогляне на теперішний стан річий і на сю важну справу життя, обмотану ще давнішими пересудами. Отець шуткував з сего мудрагельства, а що вже мати, ся нишком плакала. А хоч на щастє не мала панна Сальома нагоди, щоби могла свою заяву ділом поперти, все такої був єї розумчик готовий до ворохобні. У нїм лежала ціла зброївня доказів нагромажена, що мала їй в разі потреби до рішучого опору послужити.

(Далі буде).

рену ціл, товариство буде уряджувати звичайні і надзвичайні збори своїх членів. На тих зборах будуть відбувати ся виклади і справоздана, вечерниці музикальні, літературні і драматичні з тенденцією, або для підпирання цілий товариства. Товариство буде видавати протоколи засідань, справоздана і праці на підставі загальних приписів цензури, заложить відповідну своїй цілі бібліотеку і архів, буде назначувати грошеві і инші нагороди за опрацьоване визначених товариством тем і квестий, а нарешті шукати зносин з другими товариствами і поодинокими личностями, що можуть бути помічними в осягненню наміреної цілі товариства.

Членами товариства можуть бути особи обох родів, без ріжниць стану і віроісповіданя. Члени ділять ся на почесних і дійсних. Почесними членами вибирає товариство особи, що віддали товариству якісь значні прислуги, або визначили ся працею на полі світового примиреня народів. На дійсних членів приймає товариство тих людей, що хочать віддати прислуги новому товариству і его ідеї. Почесні члени не платять жадних вкладок, дійсні члени по 5 рублів річно, або одноразово 100 рублів.— Такий проєкт статуту предложить ся міністерству до затвердження.

Перегляд політичний.

Будапештеньські дневники заповідають майже одвогосно, що нині западе остаточна децизия в справі полагодження угорського пересиленя. В кругах політичних панує така певність в тім згляді, що покликано телеграфічно до Будапешту тих послів ліберального стороництва, котрі перебувають на провінції. Нині має відбути ся конференция, на котрій послі дізнають ся про остаточну уложені услівя згоди. В який спосіб прийде до полагоди пересиленя, не знати ще нічого рішучого. Все залежить від тих ухвал, які запали на коронній раді угорській у Відні, яка відбула ся вчера під проводом монарха з міністром Банфім, Феєрваром, Люкачем і Шехенім. Банфі вернув ще вчера до Будапешту, прочі міністри нині.

На Креті проявляє ся сильна агітация против проєкту організаційного статуту, уложеного під проводом кн. Юрія. Закидають князеві, що стремить до сконцентрована цілої власти в своїх руках, а особливо супротивляють ся належно високої, дневникарської кавці. Після згаданого статуту Крета по мисли ухвали чотирох інтервенуючих держав одержує автономічне правительство. Оборону краю і удержане порядку поручає ся корпусови жандармерії і муніципальній сторожі. Всі віроісповіданя суть рівноуправнені і мають бути однако шановані. Урядовою мовою є мова грецька. Всі публичні функції суть однако доступні для кожного Кретенця відповідно до его спосібностей і моральної вартости. В руці кн. Юрія спочиває виконуюча власть при співучасті відповідних радників. Палату послів, котра має збирати ся що два роки, становлять послі вибрані населенем і 10 мужів довіря іменованих начальним комісарем. Комісареві буде в перших двох літах прислужувати право установаля законів потрібних в судівничій, адміністраційній, фінансовій і військовій області і зарядженя публичних робіт.

Новинки.

— **Міністер просвіти** гр. Біляндт згодив ся вже на установлене лекторів руского язика в львівській і краківській університеті.

— **Відзначеня в жандармерії.** Цісар надав срібний хрест заслуги з короною титулярному вахмайстрови з краєвої команди жандармерії у Львові, Іванови Щудкому, дальше срібний хрест заслуги тит. вахмайстрови з краєвої команди жандармерії у Львові, Жигмонтови Лехварови, за уратоване з нараженем власного життя кількох людей від смерти утоненя, і тит. командантантови стації жандармерії, Филипови Боленбахови, за уратоване з нараженем власного життя одного чоловіка від смерти в огні.

— **Вечерниці з танцями** устроює в суботу 18-го лютого «Кружок музичний львівського Бояна» в комнатах «Рускох Бесіди» у Львові, при співучасті «Клубу Русинок». — Заходом станисла-

вівського Бояна відбудуть ся вечерниці з танцями в суботу 18-го лютого в комнатах тамошної «Рускої Бесіди». — Товариство руских ремісників «Зоря» у Львові устроює вечерниці з танцями в суботу 18-го лютого в локалі товариства.

— **В пам'ять 100-их роковин відродженя рускої літератури** відбуде ся в Старім-місті дня 19-го лютого вокальний вечер. Програма: 1) «Усліши Господи» Бортнянського, виконає місцевий хор. 2) Вступне слово. 3) «Гамалія» Шевченка-Біліковського, виконає місцевий хор. 4) Відчит. 5) «Де Сян пливе» Копка, виконає місцевий хор. 6) «Наталка Полтавка» оперета в 3 діях Ів. Котляревського, відиграють аматори самбірські. — Потім наступить комерс і забава зі співками.— Початок о 7. годині.

— **На цілі галичній каси ощадности** зложив б. намістник Галичини кн. Евстахій Сангушко в листі до директора Банку кредитового, Мархвіцького, один мільон зр. В листі заявив також кн. Сангушко, що намовить своїх свояків і приятелів, щоби зложили другий мільон на ту саму ціл.

— **Кс. Стояловский** скликав до Кракова всі польські опозиційні стороництва. Конференция відбуде ся 25-го марця, а день перед тим відбуде ся в Кракові віче партії Стояловців.

— **Вісти з товариства «Просвіта».** В місяці січня сего року внесено поданя до намістництва о засноване нових читалень Просвіти в отсих 21 громадах: 1) в повіті Бережани: Бережани; 2) пов. Богородчани: Раковець; 3) пов. Борщів: Боришківці, Гуштин, Пилатківці; 4) п. Чортків: Хомяківка ягольницька, Колиндяни; 5) п. Яворів: Грушів; 6) п. Калущ: Середне; 7) п. Надвірня: Гаврилівка; 8) п. Підгайці: Старе-місто; 9) Перемишль: Сераківці; 10) п. Перемишляни: Подусільна; 11) п. Рава-руска: Хлівчани; 12) п. Рогатин: Вишнів, Ліпича горішня; 13) п. Самбір: Бабина; 14) п. Стрий: Конюхів, Завадів; 15) п. Збараж: Базаринці; 16) п. Золочів: Юськовичі. Всіх читалень Просвіти, заложених або закладаючих ся і до намістництва зголошене було з кінем січня 726. Найбільше читалень Просвіти було в повітах: Перемишль 42, Рогатин 36, Борщів 34, Стрий 33 і Львів і Золочів по 27. Найменше читалень Просвіти мали повіти: Снятин 1, Ліско і Сянок по 2, Чешанів 4, Козів і Доброміль по 5. Чи в тих повітах нема кому рушити ся? Таж повіти Доброміль, Ліско, Сянок і Чешанів недалеко від Перемишля; то в перемискім повіті може бути 43 читалень Просвіти, а в тамтих чотирох є іно 13. Встид тамошним Русинам. — Канцелярия товариства Просвіта просить всіх членів Просвіти, щоби вкладки членські за сей рік а особливо залягаючі вкладки за минулі літа чим скорше надсилали, бо календарі і дальші книжочки будуть висилати ся лише тим, що зложили вкладку що-найменше за 1898 рік.

— **Шевський майстерський курс** для 14 фреквентантів із всхідної Галичини відбуде ся старанем виділу краєвого у Львові в часі від 28. лютого до 27. цвітня с. р. Від кандидатів вимагає ся: укінчення 24-го а непереступленя 43-го року життя. Бідаки можуть дістати запомогу 80 кр. до 1 зр. за кожний день науки і запомогу на кошти подорожі до Львова і зі Львова. Поданя о приязте і запомоги треба висилати на адресу виділу краєвого на руки п. Арвульфа Навратіля, старшого промислового інспектора у Львові найдальше до 22. лютого с. р.

— **Доповняючі вибори** до ради повітової в Дрогобичи розписано на день 1-го марця с. р. Щоби порозуміти ся в тій справі, відбудуть ся передвиборчі збори в понеділок 27-го лютого в рускім касині перед полудним.

— **Рабунок в дорозі.** Селянин Федько Війтишин вертав дня 7. лютого з ярмарку до Горожани нової (коло Миколаєва над Дністром). Коли в селі Вербіжи платив рогачку, кількох людей підглянуло, що він везе з собою багато грошей, отже двох з них просило его, щоби дозволив їм на віз присісти. Війтишин згодив ся. Дорога вела через ліс. Нараз один з злодіїв скочив з воза і притримав коні, а другий бусував по кишени Федька за грішми. Надармо страхав їх Федько, що їх знає. Злодії забрали від него всі гріші, зігнали коні з гостинця в болото і утекли. Що то були за люди, найтепер Федько скаже, як знає. *В. Селішн.*

— **Дотепний злодій.** Звістний в Закопанім злодій Студентович украв підчас пожару корову, а вивівши єї за місто, зарізав і забрав з неї мясо. Оставшу шкіру і голову убитої корови вложив до річки, так що здавало ся, немов корова уносить ся на воді. Прийшов властитель корови і думаючи, що тягне з води живу корову, витягнув лише голову і шкіру. Злодія жандармерія арештувала.

— **Смерть на амбані.** В Місліц на Моравах парох Леопольд Блімель виголосив минулої неділі в костелі перед численно зібраними вірними проповідь, а коли скінчив, по слові «амінь» упав ражений апоплектичним ударом. Его винесено сейчас з костела до дому, де по кількох годинах закінчив жите.

— **Дрібні вісти.** В Будапешті арештовано бущого поручника уланів Юлія Кешковського за сфальшоване векслів на 28.000 зр. — У Львові застрівив ся 26-літній пекарський челядник, Іван Миколаїв. Причиною самоубийства були родинні незгоди. — В Станиславові арештовано жида Меншенфрайнда з Солотвини і его спільника за лихву; випущено їх на волю за кавцією 8.000 зр. — У Відні арештовано секретаря каси хорих Якова Суханека за здефравдоване 11.000 зр. — В рові на ґрунтах громади Мидлиники найдено тіло незнаної з імени женщины; судово-лікарська комісія ствердила, що смерть наступила з природних причин. — П. Володимир Дедикевич, віцесекретар в міністерстві справ внутрішних, іменованій дійсним секретарем міністерства.

— **О. Алексей Торонський,** вислужений гімназійний професор релігії, член ц. к. краєвої Ради шкільної, совітник і референт митрополічої Консисторії з відзнаками крилошанськими, почесний крилошанин неремискої Капітули, президент надзираючої Ради товариства взаїмних убезпечень «Дністра», член майже всіх товариств руских, упокоїв ся ві второк о 4. годині по полудни. Покійний родив ся 1838 р. в Завадці коло Дуклі, де его отець був парохом. Науки богословські кінчив у Відні, віддаючись заразом науці славянських язиків під проф. Мікльосичем. В 1862 р. став учителем рускої мови в П. (німецькій гімназії) у Львові, а опісля заступником учителя релігії в тій самій гімназії. В р. 1865 став катихитом в гімназії в Дрогобичи, де пробув 25 літ, беручи живу участь в житю так загально громадянським як і рускім. В 1890 р. перейшов до Львова на професора релігії в академічній гімназії на місце о. Гушалевица, котрий уступив на пенсію. По смерти вислуженого директора і члена краєвої ради шкільної о. Вас. Ільницького став пок. Алексей Торонський членом ради шкільної і перейшов на емеритуру. Минувшого року іменовано его почесним крилошанином перемискої капітули. У Львові брав покійний живу участь в руских товариствах. Якійсь час був головою Руского товариства педагогічного. Постійно належав до виділу товариства «Просвіта», а коли по смерті д-ра Омеляна Огоновського заступник голови Ал. Барвіньський зложив сей уряд, пок. Алексей Торонський мав провід в товаристві аж до 1896 р., коли то вибрано покійного заступником голови. В «Дністрі» належав до президії надзираючої ради. Алексей Торонський виступав також від часу до часу на полі літературнім, пишучи новелі. Уложив дві рускі читанки для висшої гімназії та майже всі уживані тепер підручники до науки релігії в середніх школах. Був також автором численних розвідок в справах церковних, а довший час вів навіть сам редакцію церковної часописи «Душпастиря». — Покійний визначав ся незвичайною правостою характером і тішив ся, особливо між шкільною молодежю, щирою симпатією. — Умер несподівано, бо на удар мозку, до котрого прилучило ся запаленє легких. Минулої п'ятниці рано стравав нагло притомність і сей стан потревав мимо хвилих поліпшень аж до вторника. Покійний полишив вдову, три дочки і сина. Похорон відбуде ся в п'ятницю рано. Земля єму пером і вічна память.

— **О. Михайло Тшесньовський,** парох в Щирци і декан щирецький з крилошанськими відзнаками, упокоїв ся вчера (на запаленє легких по інфлюенці) в 66-ім році життя а в 40-ім сьвященства. В. с. п.!

Телеграми.

Відень, 16. лютого. О вчерашній раді кабінетовій під проводом цісаря виражають ся тутешні дневники, що на ній рішено що-до ситуації на Угорщині. Переговори з опозицією мають в як найкоротшім часі покінчити ся.

Відень, 16. лютого. Появила ся тут накладом руского комітету виборчого обемиста, бо кількасот сторін обіймаюча книжка, п. з. «Вибори до ради державної у всхідній Галичині в 1897 р.»

Прага, 16. лютого. Ceski Lloyd доносить, що небавом виїде цісарске розпорядженє, силою котрого податок від цукру буде підвищений з 13 зр. на 19 зр. Підвишенє має вийти в жите вже з днем 1. марця, а найпізніше 1. цвітня с. р.

Будапешт, 16. лютого. В п'ятницю або в суботу відбуде ся конференция партії ліберальної.

Париж, 16. лютого. Карна палата касаційного трибуналу поручила видруквати всі забрані акти і протоколи, що відносять ся до справи ревізії. Буде то груба книга, обіймаюча понад 1200 сторін.

Розклад їзди поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го жовтня 1898.

(Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
госп.	особ.			госп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
6:45		з	Іцкан (Галацу, Ясс), Сучави	6:00		до	Підволочиск, Бродів з голови двірця
7:40		"	Янова	6:05		"	Іцкан (Букарешту, Ясс, Галацу)
7:50		"	Тернополя і Бродів на дворець Підзамче,	6:15		"	Підволочиск, Бродів з дв. Підзамча
7:55		"	Сокала і Рави рускої	8:35		"	Кракова (Відня, Берліна)
8:05		"	Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	8:45		"	Янова
8:15		"	Тернополя і Бродів на дворець головний,	8:50		"	Кракова (Відня, Варшави)
9:05		"	Кракова (Відня, Варшави, Пешту)	9:15		"	Скольного, Калуша, Борислава, Хирова
10:35		"	Іцкан, Сучави	9:35		"	Підволочиск, Бродів з дв. головного з дв. Підзамче
10:45		"	Ярослава, Любачева	9:55		"	Белзця, Рави рускої, Сокала
1:01		"	Янова	10:55		"	Іцкан, Сопова, Бергомету, Сучави
1:30		"	Кракова (Відня, Берліна, Вороцлава)	1:55		"	Підволочиск, Кієва з дв. головного з дв. Підзамче
1:40		"	Скольного, Стрия, Калуша, Хирова	2:08		"	Іцкан (Ясс, Букарешту)
1:50		"	Іцкан (Букарешту, Галацу, Ясс) Сучави	2:40		"	Кракова (Відня, Вороцлава, Берліна), Любачова чер. Ярослав, Ясла чер. Ряшів, Хабівки чер. Ряшів або Тарнів.
2:15		"	Підволочиск (Кієва, Одесси) на дв. Підз. на дв. гол.	2:50		"	Стрия, Скольного тільки від 1/2 до 3/4
2:30		"	" " Козови, Бродів на дв. Підз. на дв. гол.	3:00		"	Ярослава, Самбора через Перемишль
		"	Іцкан, Сучави	4:55			
		"	Сокала, Белзця і Любачева				
Ніч				Ніч			
3:04		з	Підволочиск, Козови, Грималова на Підз. на дв. головного	4:10		до	Кракова (Відня, Берліна, М. Ляборч)
3:30		"	Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	5:20		"	Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
5:10		"	Кракова (Відня) Самбора на Перемишль	6:30		"	Іцкан, Радівців, Кімполонга Сучави
6:10		"	Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	6:40		"	Кракова (Відня, Берліна, Варшави)
8:45		"	Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	6:55		"	Тернополя з двірця головного
9:10		"	Кракова, Ясла, (Пешту) на Перемишль	7:00		"	Лавочного (Мункача, Пешту)
9:39		"	Підволочиск, Бродів на двор. Підзамче	7:10		"	Сокала, Рави рускої
9:45		"	Іцкан, (Букарешту, Ясс, Галацу, Сучави)	7:15		"	Тернополя з двірця Підзамче
9:55		"	Підволочиск, Бродів на дв. головного	7:44		"	Янова
		"	Лавочного (Пешту) Хирова, Борислава	10:05		"	Іцкан (Ясс, Галацу) Сучави
10:30		"	Стрия, Калуша, Борислава.	10:40		"	Кракова (Відня, Варшави, Берліна)
12:15		"		11:00		"	Підволочиск, Бродів з дв. головного з дв. Підзамче
		"		11:27		"	

ЗАМІТКА: Пору нічка числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Час середно-європейський рижнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно: 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. вел. держ. (Львів, ул. Третого мая, готель Імперяль) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого род і розклади їзди.

ЛЕВ НОВОСАД

(практикант віденьський)

у Львові, ул. Крута ч. 7,

виконує мужеску, дамску і діточу обув, також чоботи з хлявами для духовенства по як найприступнійших цінах.

Рівнож приймає репарації кальшів. — З провінції вистане старий оказ на міру.

136 87—140

РОБІТНЯ СУКОНЬ ДАМСКИХ

Емілії Соколовскої

у Львові, Ринок ч. 29., 1. п.

приймає ласкаві замовлення і виконує їх густовно і по приступних цінах.

НАУКУ КРОЮ уділяє в осібних годинах

Замісцеві панночки приймає на помешканє

Учитель

орган руского Тов. педагогічного двотижневника педагогічно-наукового, виходить від 1-го червня 1889 у Львові ул. Вірменська ч. 2. Передплата на цілий рік 3 зр., на пів року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.

ТОВАРИСТВО для розвою рускої штуки

стоваришенє зареєстрованє з ограниченою порукою у Львові, ул. Підвале ч. 7

виконує всякі праці з обсягу артистичного малярства, різьбарства і золотарства після композицій своїх членів, а іменно: образи релігійні до иконостасів, олтарів, хоругов, на тетраподи, плащениці і пр. і такі-ж образи до комнат; образи світські: історичні, портрети з натури і фотографії, краєвиди, побутові і т. д.; з дерева: кивоти, иконостаси, олтарі, образи і крести процесійні, сповідальниці і пр. і всякі праці золотарські; рівнож украшує внутра церков, виготовляє пляни церков, каплиць і пр. і удержує на складі фотографічні репродукції образів руских артистів.

Товариство ручить за стильове, старанне і совістне виконанє.

Цілю Товариства є: підвести нашу штуку і втворити руску школу шток красних. Поручаючи проте се чисто руске Товариство патріотичній опіці нашої П. Т. Публіки духовної і світської, надіємо ся, що зволить Она причинити ся до осягнення сеї цілі численними замовленнями, котрі приймає

— виключно лиш Дирекция Товариства. —

З глибоким поважанєм Дирекция.

Товариство не послуґує ся агентами.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовлення і посередничить в закупні:

Світло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: **КАВУ** по 5 кіл. посилок почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко **ЕИНО** в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Цінші товари по умірених цінах. 78—?

ЛЕВ ЛОПАТИНСЬКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ!

Драма з галицкого еміґраційного руху в 4. актах.

Ціна книжки брошурованої в картоні 35 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 50 кр. — На почтову оплату 5 кр.

„СВЕКРУХА“

комедия в 3 актах з сільского жита.

Ціна книжки брошурованої 30 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 45 кр. — На почтову оплату 5 кр.

Замовлення з провінції у автора ул. Сакраменток ч. 10, Львів. У Львові набути можна в Ставропигійській книгарні.

Артист.-літературні Новини

виходять книжками величини 5—7 печатних листів. Зміст: беллетристика і поезія, ориґінальна і перекладана. Проґрама в заголовку: сильніше уваґлядиюване артистичного викінченя навіть найбільш тенденційних творів, — артизм у змісті і формі.

Ціна книжки з пересилкою: 1 кор.; оздобно оправної 2 кор.

Видавець: М. Заячківский, Львів, улица Зиблицевича, число 34.

З друкарні В. А. Шийковского.

Галицкий КРЕДИТОВИЙ БАНК

принимает вкладки на

КНИЖОЧКИ

і опроцентує їх по

4 1/2% на рік.

